ružinovské
echo
www.ruzinovskeecho.sk
2/2025
mesačník mestskej časti Ružinov

FAŠIANGOVÉ TRADÍCIE

SENIORSKÉ FÓRUM

RUŽINOV 2024 V ČÍSLACH

Milí susedia, vážení Ružinovčania,

nový rok 2025 u nás v mestskej časti začal od prvých dní naplno a pracovne. A to nehovorím len preto, že nás na úrade potrápila havária vodovodného potrubia, kvôli ktorej, žiaľ, musíme niektoré služby klientskeho centra poskytovať v náhradných priestoroch.

V januári Ružinov definitívne na Najvyššom správnom súde vyhral spor s majiteľkou čiernej stavby na pláži Zlatých pieskov, ktorú sme pred troma rokmi odstránili. Ukázalo sa, že pri búraní tejto čiernej stavby, naša mestská časť postupovala správne a zákonne. Teším sa z toho, že sme sa dočkali spravodlivosti.

Obyvateľom Pošne sme predstavili návrh zóny regulovaného parkovania. Parkovaciu politiku tento rok plánujeme rozšíriť na Pošni a na Ostredkoch – tieto sídliská reguláciu nutne potrebujú. Veľmi by som chcel, aby bolo možné naraz zregulovať všetky sídliská, aby sa autá návštevníkov nepresúvali z jedného na druhé, fyzicky to ale naozaj nejde. Verím však, že po tomto roku budú naozaj tie najproblémovejšie miesta vyriešené a v budúcnosti sa už budeme pýtať vás, samotných obyvateľov, či si vôbec želáte, aby sa regulované parkovanie rozširovalo aj ďalej – do Prievozu, Trnávky či Vlčieho hrdla. Rozhodnutie bude záležať od vás.

No a v januári odštartovali aj dve významné súťaže: tender na firmu, ktorá v najbližších rokoch opraví celú ružinovskú električkovú trať a medzinárodná súťaž na architektov, ktorí navrhnú revitalizáciu celého Areálu hier Radosť na Štrkoveckom jazere. Ružinov, najlepšia časť Bratislavy na život, tak v budúcnosti opäť bude o čosi lepší. Do nového roku vám prajem hlavne zdravie, pokoj a dobré vzťahy, lebo tie robia život naplneným.

Váš starosta

OZNAM PRE SENIOROV

BEH DOBRÝCH ROČNÍKOV

Máte radi pohyb? Baví vás tráviť čas s ľuďmi, ktorí majú podobné záľuby ako vy? Ste súťaživí? Alebo jednoducho radi trávite čas tak, aby ste z toho mali radosť? Ešte stále máte možnosť zaregistrovať sa na tohtoročný Beh dobrých ročníkov a zúčastniť sa ho vo farbách Ružinova.

Nemusíte mať kondíciu profesionálneho maratónca a nemusíte byť dokonca ani bežec. V tejto kategórii ide totiž predovšetkým o pohyb, či už to bude beh alebo chôdza. Minulý rok sa za tím mestskej časti postavilo 217 seniorov a tento rok by ich mohlo byť ešte viac.

Beh a chôdza dobrých ročníkov bude súčasťou ČSOB Bratislava Marathonu už po šiestykrát. Uskutoční sa v sobotu 5. apríla 2025 o 14:00 a štartovať sa bude spred Eurovea. Seniorov 60+ čaká trať v dĺžke 4,2 km, ktorú môže každý prejsť vo vlastnom tempe poklusom, chôdzou, ale aj s paličkami, či dokonca s vozíčkom. Štartovné hradí miestny úrad, ktorý všetkým účastníkom zároveň poskytne aj reprezentačné tričko.

Uzávierka prihlášok je **23. februára 2025**. Prihlásiť sa môžete mailom na **bdr2025@ružinov.sk** (uveďte **meno, bydlisko, dátum narodenia, telefonický kontakt a veľkosť trička**), príp. osobne na MÚ v Kancelárii prvého kontaktu (oddelenie sociálnych vecí), Mierová 21.

Podrobnejšie informácie môžete získať na číslach: 02/48 28 41 71 a 02/55 21 01 75 (v čase úradných hodín) a podrobné pokyny pre registrovaných účastníkov budú prezentované na Seniorskom fóre 19. februára (začiatok 14:00 v DK Ružinov).

KALENDÁR

5. feb	Poslanecké stredy 16:30 – 17:30 **Peter Herceg** (Pošeň)	26. feb	Poslanecké stredy 16:30 – 17:30 **Maroš Mačuha** (Ostredky)
12. feb	Poslanecké stredy 16:30 – 17:30 **Ján Buocik** (Prievoz)	5. mar	Poslanecké stredy 16:30 – 17:30 **Marek Machata** (Trnávka)
19. feb	Poslanecké stredy 16:30 – 17:30 **Kamil Bodnár** (Štrkovec)	12. mar	Poslanecké stredy 16:30 – 17:30 **Marek Pokrývka** (Nivy)

Stretnutia s poslancami sa konajú v priestoroch MÚ na Mierovej 21.

AKTUÁLNE

ROZHODNUTIE O ČIERNEJ STAVBE

Prípad, o ktorom diskutovalo celé Slovensko, má pokračovanie. Najvyšší správny súd zrušil rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave v jednej z najviac diskutovaných káuz, ktorá sa týka odstránenia čiernej stavby na Zlatých pieskoch.

Mediálne najznámejšou čiernou stavbou v Bratislave bol za posledné roky tzv. bioprojekt, ktorý bez potrebných povolení vyrástol ešte koncom roka 2019 priamo na brehu jazera Zlaté piesky. Ružinovský stavebný úrad sa o stavbe dozvedel v roku 2020 a otvoril konanie o dodatočnom povolení alebo odstránení stavby. Nakoľko stavebníčka nedoložila žiadne doklady, ktoré by umožňovali stavbu dodatočne zlegalizovať, stavebný úrad rozhodol o odstránení stavby. Rozhodnutie o odstránení nadobudlo právoplatnosť na jar 2021.

„Dnes od 6.30 ráno (28. 7. 2022 – pozn. red.), na základe platného exekučného príkazu, vykonáva Ružinovský Podnik náhradný výkon rozhodnutia - odstránenie čiernej stavby na Zlatých pieskoch," informoval vtedy starosta Martin Chren. "Keďže stavebníčka nerešpektovala výzvu stavebného úradu a stavbu v určenom čase neodstránila, pristúpil stavebný úrad k exekúcii v správnom konaní. Na základe platného exekučného príkazu bol odstránením poverený náš komunálny podnik, VPSR, p.o.."

Stavebníčka obvinila mestskú časť, že Ružinov pri odstraňovaní stavby porušil zákon a argumentovala rozsudkom Krajského súdu v Bratislave. Pred niekoľkými dňami však Najvyšší správny súd zrušil uznesenie krajského súdu a vrátil vec Správnemu súdu v Bratislave na ďalšie konanie. Rozhodnutie sa týkalo toho, či mestská časť v procese smerujúcom k odstráneniu stavby porušila povinnosť oznámiť jednému z účastníkov konania to, že takéto konanie prebieha. Proti tomuto rozhodnutiu Najvyššieho správneho súdu sa už nedá odvolať a je tak konečné.

Správnosť postupu mestskej časti už predtým posúdili aj okresný úrad ako nadriadený orgán (odvolací – pozn. red.) a prokuratúra.

DÔLEŽITÉ KONTAKTY

Podnety na riešenie (výtlky, kosenie, neporiadok)
podnety@ruzinov.sk

Nefunguje verejné osvetlenie?
tsb.sk/ podnety, podnety@tsb.sk
0800 555 575

Vozidlo parkuje na tráve alebo mimo parkovacích miest? Vandalizmus?
mestská polícia – 159

Odvoz nadrozmerného odpadu?
www.olo.sk (vrátane možnosti objednať OLO taxi)

Kto je vlastníkom pozemku?
www.zbgis.sk

Problém s MHD?
+ 421 2 5950 5950
info@dpb.sk

Podnety pre magistrát
info@bratislava.sk

Podozrenia z korupcie a iné citlivé témy (podľa ISO 37001 - protikorupčné riadenie)
protispolocenskacinnost@ruzinov.sk
(prosíme, nezamieňať si s podnety@ruzinov.sk)

RUŽINOVSKÁ PRÁVNA PORADŇA

SENIORI

LD LEGAL

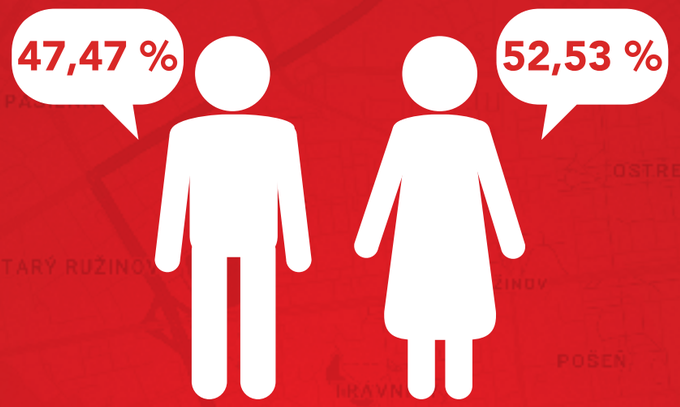
JUDr. Lucia Krošláková a **Mgr. Dušan Krošlák**- advokáti
registrácia: **0948 759 488** (stredy 15:00 – 17:00)
konzultácie: prvý utorok v mesiaci

Dôležité: Právna poradňa poskytuje len prvotné posúdenie problému. Ďalšie zastupovanie (ak bude potrebné) si občan musí dohodnúť s právnikom podľa vlastného výberu, resp. (v prípade hmotnej núdze) v Centre právnej pomoci.
Advokátske kancelárie poskytujú mestskej časti svoje služby bez nároku na akýkoľvek honorár.

RUŽINOV A RUŽINOVČANIA V ČÍSLACH

K 31.12. 2024 evidujeme v Ružinove 87 542 obyvateľov prihlásených na trvalý pobyt, čo je o 1 204 obyvateľov viac ako pred rokom.

**Najčastejší vek je 35 rokov u žien a 45 rokov u mužov.
Priemerný vek je 43,1 rokov (44,8 u žien a 41,1 u mužov).
Seniorov je o 28 % viac ako detí do 15 rokov.**

V roku 2024 sa konalo 253 sobášov.

V roku 2024 sa narodilo 810 detí.
(v roku 2023 to bolo 891)

437 dievčat — **373 chlapcov**

Najčastejšie mená:

Ema	Adam
Hana	Šimon
Laura	Jakub
Nina	Samuel
Adela	Oliver

VYHLÁSENIE SÚŤAŽE

AREÁL HIER RADOSŤ DOSTANE NOVÚ TVÁR

Obľúbené ihrisko, kde vyrástli celé generácie Ružinovčanov, stojí na tomto mieste už od samotnej výstavby sídliska v roku 1974. Polstoročie sa však na jeho stave podpísalo, a preto ho čaká komplexná revitalizácia. Len niekoľko dní pred uzávierkou tohto čísla Ružinovského Echa bola vyhlásená krajinársko-architektonická súťaž a termín na predkladanie súťažných návrhov v 1. kole je 14. marec.

Ešte pred piatimi rokmi nič nenaznačovalo tomu, že by sa podarilo chátrajúci areál zachrániť. Pozemky, na ktorých stál, totiž mestskej časti nepatrili, a zákon teda nedovoľoval investovať do jeho rekonštrukcie. To všetko sa zmenilo koncom roka 2021, kedy ružinovské zastupiteľstvo odsúhlasilo odkúpenie pozemku, čo bolo výsledkom dlhých rokovaní s ministerstvami vnútra a financií. „Pôvodne sme rokovali len o pozemkoch pod Areálom hier Radosť, pod amfiteátrom a detským ihriskom, pod našimi športoviskami. Podarilo sa nám do toho však pridať aj zvyšné pozemky, ktoré ministerstvo vlastnilo v okolí jazera. Trhovú cenu tohto pozemku znalci určili na 6,03 milióna eur, ministerstvo nám ju ponúka za desať percent hodnoty, teda 603-tisíc eur," povedal vtedy na margo rokovaní starosta Martin Chren.

Cieľom súťaže je prepojiť herné prvky so zeleňou, doplniť vodné prvky, ktoré v priestore majú svoju tradíciu, vybudovať ihriská a herné plochy pre všetky vekové kategórie, podporiť inklúziu v priestore a priniesť riešenia pre celoročné využívanie areálu. S amfiteátrom, ktorý sa v súčasnosti využíva len minimálne, sa v budúcnosti už nepočíta, nahradia ho nové objekty občianskej vybavenosti, ktoré teraz chýbajú a multifunkčný priestor pre podujatia. Štúdia bude hľadať aj riešenie pre budovy, v ktorých sídli pobočka Ružinovského športového klubu, ktorý je správcom areálu.

Aké sú požiadavky na projekt?

- herné priestory budú obsahovať viacero prepojených herných zón určených deťom rôzneho veku,
- návrh by mal podporiť hru v zeleni,
- ihriská budú prirodzene podporovať inklúziu,
- športová časť bude mať doplnkovú funkciu – rozšíri ponuku aktivít pre staršie deti a dospelých, zároveň poskytne priestor pre organizáciu podujatí,
- časť ihriska by mala poskytovať ochranu pred počasím rôznou formou zastrešenia – ihrisko by tak bolo využiteľné počas celého roka,
- cieľom je zachovať existujúcu zeleň v maximálnej možnej miere a doplniť ju ďalšou kvalitnou výsadbou,
- vysadené budú nové zelené plochy a kvetinové záhony,
- prvok, ktorý je potrebné zachovať a reštaurovať, je charakteristické výtvarné dielo od Rastislava Miklánka – Ťava,
- súčasťou riešenia bude vybudovanie komunitných priestorov, priestorov pre správu areálu, šatní, toaliet a gastro prevádzky,
- v rámci mobility bude mať prioritu peší pohyb a cyklodoprava, zámerom je zachovať existujúci peší okruh okolo jazera Štrkovec,
- všetky objekty a komunikácie v areáli budú bezbariérové.

Kompletné súťažné podmienky sú k dispozícii na webe www.mib.sk.

PRAVIDLÁ PARKOVANIA PRED MIESTYM ÚRADOM

PARKOVANIE PRE KLIENTOV: miesta v prednej časti parkoviska s označením "klienti MiÚ" (miesta označené číslami sú vyhradené pre zamestnancov s parkovacou kartou). Mimo vyznačených miest a na vyšrafovaných častiach platí zákaz státia (aj zastavenia). Parkovacie miesta vyhradené pre držiteľov ŤZP preukazov a súčasne "modrých" parkovacích preukazov (so symbolom invalidného vozíka) sú na chodníku pri hlavnej ceste (niekoľko metrov pred zastávkou MHD).

SERVIS PRE OBČANOV

VEĽKÝ PREHĽAD SLUŽIEB PRE SENIOROV V RUŽINOVE

V uplynulom roku žilo v mestskej časti podľa štatistík takmer 20 percent obyvateľov nad 65 rokov a toto číslo bude stále rásť. Posilňovanie tejto vekovej kategórie je trendom vo väčšine Európy. Dnešní seniori sú však iní ako ako boli ich rovesníci pred niekoľkými desaťročiami. Sú aktívni, radi poznávajú nové veci a trávia čas v spoločnosti.

Starostlivosť mestskej časti o seniorov môžeme rozdeliť do niekoľkých základných kategórií - sociálne služby (domovy pre seniorov, opatrovateľská služba), finančné príspevky (na stravovanie, na dopravu), bezplatná právna poradňa (s. 3) a poskytovanie množstva rôznych voľnočasových aktivít.

Domovy pre seniorov

Ružinov je jedinou mestskou časťou v Bratislave, ktorá má vlastné „domovy dôchodcov“ (všetky ostatné patria pod hlavné mesto, resp. župu). Ružinovský domov seniorov má kapacitu 288 klientov (250 na Sklenárovej a 38 na Pivoňkovej) a Domov dôchodcov na Pažítkovej dokáže poskytovať služby 104 prijímateľom sociálnej služby. Prevádzku dvoch zariadení dotuje mestská časť zo svojho rozpočtu (nad rámec štátnych a iných dotácií) sumou takmer 5 miliónov eur. Ide tak vzhľadom na počet prijímateľov o vôbec najdrahšiu verejnú službu, akú mestská časť poskytuje.

Seniori môžu v prípade potreby (zdravotný stav a pod.) využívať aj opatrovateľskú službu a (podľa výšky príjmu) aj príspevky na stravovanie a dopravu (podrobnosti na s. 7).

Workshopy aj v knižniciach

Ani v tomto roku nebudú chýbať tak obľúbené workshopy. Stretnutia spojené s vlastnoručnou výrobou predmetov na rôzne témy, konajúce sa doteraz iba v Cultuse, dávajú priestor fantázii, zručnosti a kreativite ružinovských dôchodcov. Ale pozor. Tento rok sa workshopy nebudú konať už iba v Cultuse. Od 19. februára sa workshopy budú konať aj v ružinovských knižniciach. Kreativite pri výrobe a výzdobe môžete dať priestor v knižnici na Miletičovej 47, Bachovej 7, Zimnej 1 a Na úvrati 52. Vstup je voľný. Na workshopy sa ale aj tento rok musia seniori vopred prihlásiť, a to buď osobne v kancelárii prvého kontaktu, alebo mailom na socialne@ruzinov.sk či telefonicky na čísle 02/48 284 451. Vybratí účastníci (maximálny počet 10 na knižnicu) budú informovaní SMS-kou.

Nové destinácie

Nemenej populárne sú medzi skôr narodenými Ružinovčanmi aj výlety. Tie sa konajú nielen v okolí Bratislavy, ale často za hranicami Slovenska. Brno či Györ boli vďačnými destináciami hlavne v predvianočnom čase. Tento rok bude mestská časť organizovať výlety aj do miest, kde sa doteraz ešte nekonali. Hneď v marci vycestujú ružinovskí seniori do Topoľčianok, kde navštívia Zubriu zvernicu, v apríli zase miesto jednej z najslávnejších napoleonských bitiek – Slavkov u Brna. A v máji sa vyberú rovnakým smerov – tento raz do Boskovíc, Macochy, Lysíc. Aj zvyšné výlety budú stáť rozhodne za to. Na zozname výletov je aj návšteva vodného diela v Gabčíkove či vianočné trhy v Trnave.

Na výlety je potrebné sa vopred prihlásiť osobne v kancelárii prvého kontaktu. Výlety sú určené pre poberateľov starobného dôchodku alebo predčasného starobného dôchodku, ktorí nedisponujú akýmkoľvek iným príjmom okrem poberaného dôchodku. Prihlásená osoba je povinná uhradiť účastnícky poplatok podľa výšky dôchodku:

- ak dôchodok nepresahuje 365 eur, účastník uhradí poplatok za výlet vo výške 1 euro,
- ak dôchodok presahuje 365 eur, účastník uhradí poplatok za výlet vo výške 5 eur,
- ak dôchodok presahuje 565,01 eur, účastník uhradí poplatok za výlet vo výške 10 eur.

Jubilanti

V Ružinove nezabúdame ani na jubilantov. Aj tento rok v mesiaci máj a november, privítame v Cultuse na špeciálnej slávnosti 80-ročných, 85-ročných, 90-ročných a starších občanov Ružinova. Účasť je potrebné nahlásiť vyplnením prihlášky na tel. čísle 02/48 284 451, mailom na socialne@ruzinov.sk alebo osobne v kancelárii prvého kontaktu miestneho úradu.

Október venovaný seniorom

Celý mesiac október sa aj tento rok bude v Ružinove niesť v znamení osláv a aktivít pre seniorov. Mestská časť Bratislava-Ružinov pripraví pre starších Ružinovčanov v rámci Mesiaca úcty k starším, celomesačný program v rámci festivalu Ružinov seniorom. Ten ponúkne pestrý kultúrny program s prednáškami, koncertami, workshopmi a divadelnými predstaveniami. Cieľom festivalu bude, tak ako každý rok, poskytnúť priestor na oddych a zábavu. Vstup na všetky podujatia bude bez poplatku. Na podujatia organizované Cultusom bude potrebná registrácia, na podujatia organizované mestskou časťou sa stačí vopred nahlásiť či poslať prihlášku.

Zlatým klincom mesiaca úcty k starším bude 16. októbra 2025, opäť v Cultuse, Deň seniorov. Počas celého dopoludnia sa budú v programe striedať zaujímavé témy, užitočné prednášky, a samozrejme, nebude chýbať ani tombola. Vstup na toto podujatie bude bezplatný a bez registrácie.

Beh dobrých ročníkov

V zdravom tele, zdravý duch. Tohto hesla sa držia aj staršie ročníky a s obľubou sa zúčastňujú špeciálnej formy športového sviatku - ČSOB Bratislava marathon – Behu dobrých ročníkov. Tento rok, 6. apríla, sa na štartovaciu čiaru môžu znovu postaviť nadšenci behu alebo chôdze a pokúsiť sa zdolať 4,2-kilometrovú trasu. Záujemcovia sa môžu registrovať v kancelárii prvého kontaktu na Mierovej 21. Registrovaným seniorom uhradí štartovné ružinovský miestny úrad.

Zdravé cvičenie

Na zdravie ružinovských seniorov sú zamerané aj aktivity Cultusu. Na pravidelnej dennej báze si môžu v rámci cvičenia pre seniorov pod dohľadom lektorov v baletnej sále Cultusu zacvičiť jogu pre začiatočníkov alebo komplex psychofyzických cvičení Tai Chi.

Ružinovský športový klub ponúka počas celého roka na športové vyžitie pre verejnosť a, samozrejme, aj pre seniorov množstvo ihrísk a priestorov pre šport. Napríklad tenisové kurty, bedmintonové ihriská, futsalové a futbalové ihrisko s umelou trávou, beachvolejbalové ihrisko, hokejbalové ihrisko s inline plochou, telocvičňu s basketbalovým kurtom, priestor na stolný tenis a squash.

Bohatá ponuka knižníc v Ružinove

Knižnica Ružinov a jej pobočky pripravujú pre seniorov pravidelné aktivity a podujatia počas celého roka. Každomesačne poskytujú seniorom služby formou donášky kníh na adresu a poradňu, v ktorej sa seniori priučia, ako pracovať so smartfónom. Celoročne môžu tiež seniori absolvovať tréningy pamäte s odbornou lektorkou či cvičenie jogy. V spolupráci s Políciou SR majú aj poradňu o bezpečnosti a školenia internetovej gramotnosti.

Na rok 2025 pripravili knižnice podujatia určené výhradne seniorom v podobe workshopov s rôznymi témami, špeciálne cestovateľské popoludnie Cesta za knižničnými pokladmi, Týždeň slovenských knižníc, beseda, čítanie, rozhovor a hudba na októbrovom podujatí s názvom Retro-knižnica pre seniorov. Zvyky a tradície si ružinovskí seniori môžu pripomenúť v závere roka na akcii s názvom Čaro minulých/retro Vianoc. Väčšinu podujatí pripravujú knižnice v spolupráci s Ružinovským domom seniorov a Domovom dôchodcov.

Denné centrá

Možností, ako využiť voľný čas na dôchodku v Ružinove, je niekoľko. Medzi populárne patria aj denné centrá. V nich sa seniorom poskytuje najmä sociálne poradenstvo a zabezpečuje záujmová činnosť. Seniori môžu v centrách prežiť plnohodnotný čas, nadviazať nové priateľstvá, utužiť súčasné priateľstvá, dozvedieť sa užitočné informácie. Každoročne v júni organizuje mestská časť v spolupráci s Ružinovským športovým klubom a dennými centrami a domovmi sociálnych služieb Ružinova Športový deň seniorov. V Ružinove máme denné centrá na rôznych miestach. Na Štrkovci (Herlianska 45), v Prievoze (Kaštieľska 30), na Nivách (Páričkova 17), na Ostredkoch (Zimná 1), na Pošni (Ružinovská 28) a na Trnávke (Na úvrati 52).

Všetky centrá zastrešuje odbor sociálnych vecí a financované sú z rozpočtu mestskej časti. Preto návšteva centra nebude stáť dôchodcu s trvalým pobytom v Ružinove ani cent, lebo všetky centrá v Ružinove sú k dispozícii bezplatne. Informácie o denných centrách dostanete od vedúcich jednotlivých centier, alebo v kancelárii prvého kontaktu miestneho úradu na Mierovej 21, alebo ak napíšete mail na dennecentrum@ruzinov.sk.

SOCIÁLNE SLUŽBY

*Sociálny komfort pre seniorov v Ružinove zabezpečuje **opatrovateľská služba** a zariadenia pre seniorov. Mestská časť Bratislava-Ružinov poskytuje domácu opatrovateľskú službu prostredníctvom Domova dôchodcov Pažítková 2.*

Opatrovateľky tejto služby navštevujú klientov priamo v ich domácnosti. Poskytujú sociálnu službu občanom s minimálnym stupňom odkázanosti II. Domáca opatrovateľská služba znamená pomoc v domácnosti, nákupy, dohľad, sprievod k lekárovi, dovoz obeda v určené dni do domácnosti, pomoc pri osobnej hygiene, pomoc pri stravovaní a pod.

*Fyzická osoba, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej IV, môže využiť pobytovú službu v ružinovských **zariadeniach pre seniorov** – Domov dôchodcov Pažítková a Ružinovský domov seniorov na Sklenárovej 14 a Pivoňkovej 2.*

Žiadosť o poskytnutie služby sa podáva priamo v týchto zariadeniach.

Seniorské fórum

Starosta mestskej časti spolu so svojimi zástupcami poskytnú aj tento rok priestor pre seniorov na diskusné fórum (podrobnosti o jeho konaní nájdete na s. 18). Tu si vypočujú a prediskutujú rôzne podnety či návrhy na zlepšenia priamo od seniorov. Tí sa zase budú mať možnosť dozvedieť informácie o pripravovaných podujatiach či užitočných možnostiach, ktoré pre nich môže miestny úrad zabezpečiť.

Večera pre osamelých

V milej tradícii vianočnej večere pre osamelých seniorov z Ružinova, bude starosta pokračovať aj tento rok. 24. decembra pozve k štedrovečernému sviatočnému stolu seniorov, ktorí žijú sami, bez svojich blízkych a nebývajú v zariadení pre seniorov.

FINANČNÉ PRÍSPEVKY

Príspevok na dopravu

V rámci pomoci občanom Ružinova, poskytuje MČ seniorom finančný príspevok na dopravu. Je určený pre poberateľov starobného alebo invalidného dôchodku na transport do zdravotníckych zariadení alebo denných stacionárov, ktorí nie sú trvale odkázaní na prepravnú službu, ani nepoberajú príspevok na dopravu z ÚPSVaR.
Výška príspevku na dopravu podľa mesačného príjmu občana:

- *mesačný príjem do 305,00 € - príspevok 3,00 € / 1 jazda*
- *mesačný príjem od 305,01 € do 415,00 € - príspevok 2,50 € / 1 jazda*
- *mesačný príjem nad 415,01 € -príspevok 2,00 € / 1 jazda*

Príspevok na stravovanie

Mestská časť môže poskytnúť finančný príspevok na stravovanie pre poberateľov starobného, predčasného starobného alebo invalidného dôchodku, ktorí okrem dôchodku nedisponujú žiadnym iným príjmom a nevykonávajú zárobkovú činnosť. Obedy sa poskytujú vo vybraných zariadeniach spoločného stravovania a príspevok je určený v závislosti od výšky dôchodku:

- *výška dôchodku nepresahuje sumu 270,00 € - príspevok 1,70 € / 1 obed*
- *výška dôchodku od 270,01 € do 370,00 € - príspevok 0,70 € / 1 obed*
- *výška dôchodku od 370,01 € do 555,00 € - príspevok 0,50 € / 1 obed*
- *výška dôchodku od 555,01 € do 600,00 € - príspevok 0,30 € / 1 obed*

BRATISLAVSKÝ KRAJ V ROKU 2025 INVESTUJE DO VZDELANIA, KULTÚRY ČI SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Bratislavský samosprávny kraj (BSK) vstupuje do roka 2025 s rozpočtom 320,5 milióna eur a ambicióznymi plánmi. Prioritou ostáva školstvo, revitalizácia dopravnej infraštruktúry a rozvoj sociálnych služieb. Obnova historických parkov a zvýšenie energetickej efektívnosti budov prinášajú víziu udržateľného rozvoja. Kraj nezabúda ani na kultúru a ochranu historického dedičstva.

„Rok 2025 bude pre Bratislavský kraj opäť rozvojový. Úplnou novinkou bude začiatok výstavby kampusov. Tie spoja kvalitné vzdelanie, inovácie a udržateľný rozvoj – všetko pre budúce generácie,“ uviedol predseda BSK Juraj Droba.

Vyrovnaný rozpočet na rok 2025 počíta so sumou 320 544 295 eur. Kraj má napriek zložitej hospodárskej a ekonomickej situácii ambíciu pokračovať v rozvojových projektoch. Najviac financií, 147 miliónov eur, pôjde na vzdelávanie, do sociálnej oblasti 52 miliónov eur, na cesty II. a III. triedy 35 miliónov eur, pričom na prímestskú dopravu je vyčlenených 26 miliónov eur. Na kultúru pôjde 7 miliónov eur a cestovný ruch 2 milióny eur.

Medzi najvýznamnejšie projekty roku 2025 patrí energetická obnova viacerých stredných škôl v Bratislave, revitalizácia verejných priestranstiev, konkrétne komplexná obnova parku v Malinove v rámci projektu Green Cities a revitalizácia parku v Stupave cez iniciatívu ParksFit4Future. Významné financie budú smerovať aj na rekonštrukcie ciest II. a III. triedy, vrátane mostov v okresoch Malacky, Senec a Pezinok. Kraj bude rozvíjať stredoškolské kampusy a pokračovať bude v revitalizácii areálu na Patrónke, ktorý plánuje spolu s partnermi premeniť na unikátne a moderné centrum. Svoj priestor tu nájdu sociálne, kultúrne aj vzdelávacie inštitúcie. Súčasťou areálu bude aj pamätník holokaustu.

Školstvo a kampusy

- Príprava a začiatok výstavby Kampusu zdravia a športu v Petržalke s dôrazom na verejné zdravie.
- Vinársky a ovocinársky kampus v Modre. Cieľom je podporiť vzdelávanie nových odborníkov a zároveň chrániť dedičstvo, ktoré zanechali naši predkovia. Nový priestor prepojí vzdelávanie, prax a aplikovaný výskum.
- Kampus bioenergetiky a krajinotvorby v Bernolákove. Vybudovanie novej spoločnej komplexnej infraštruktúry so zázemím a vybavením pre stredoškolské odborné vzdelávanie v energetike a pôdohospodárstve v spolupráci s partnermi projektu.

Kultúra

- V župných zrekonštruovaných divadlách Aréna a Bratislavské bábkové divadlo budeme naďalej prinášať kvalitné a zaujímavé predstavenia.
- Pokračujeme v obnove historickej a kultúrnej pamiatky synagógy v Senci. Na rad prichádza komunitná záhrada a rituálne kúpele mikve.
- Po vyhlásení výsledkov architektonickej súťaže na obnovu synagógy vo Svätom Jure budeme pokračovať v príprave projektovej dokumentácie a administratívnych prác pred výberom zhotoviteľa.
- Pokračovať budeme aj v našich vzdelávacích programoch ako sú Víkend zatvorených hraníc, Železná opona zo sedla bicykla, Autobusom za umením, Umenie vo verejnom priestore a Pamätáte si ešte?
- Bratislavský kraj tiež pripravuje obsahový aj priestorový reštart Malej scény STU.

Sociálne služby

Kraj bude pokračovať v rozširovaní kapacít v zariadeniach sociálnych služieb na komunitnej úrovni:

- Zriadenie špecializovaného zariadenia s ambulantnou formou pre ľudí s autizmom v priestoroch Strednej odbornej školy pedagogickej na Bullovej ulici v Bratislave.
- Zriadenie špecializovaného zariadenia s celoročnou ambulantnou formou pre ľudí s autizmom na Hontianskej ulici v Bratislave.
- Rozšírenie kapacít špecializovaného zariadenia pre ľudí s Alzheimerovou a Parkinsonovou chorobou a demenciou v Centre sociálnych služieb Pod Karpatmi na Hrnčiarskej 35 v Pezinku.
- Rozšírenie služieb pre ľudí s Alzheimerovou a Parkinsonovou chorobou a demenciou v špecializovanom zariadení Centra sociálnych služieb Rača na Strelkovej ulici. Súčasťou bude aj podpora ich rodín prostredníctvom komplexnej starostlivosti poskytovanej pod jednou strechou.
- Príprava nového, moderného špecializovaného zariadenia s celoročnou pobytovou formou pre ľudí s autizmom na Znievskej ulici v Bratislave, ale aj pre ľudí s Alzheimerovou chorobou, Parkinsonovou chorobou a demenciou v Záhorskej Bystrici.
- Spolupráca s Poliklinikou Karlova Ves a odborom zdravotníctva na príprave podkladov pre vybudovanie nového moderného Centra služieb včasnej intervencie v budove na Donnerovej ulici.

TRADÍCIE

FAŠIANGY – NAJVESELŠIE OBDOBIE ROKA

Prechod obdobia od zimy do jari sa ešte v predkresťanskom období nazýval maslenica. Postupne sa k nemu pridala zábava, veselosť, uvoľnená nálada, maskované sprievody, zabíjačky či svadby. Názov fašiang alebo fašiangy sa prebral neskôr zo staronemčiny - "vast-schane", čo znamenalo niečo ako "posledný nápoj, posledná čaša", keďže po období fašiangov nasleduje podľa liturgického kalendára, ktorým sa ľudia riadili až do rozpadu monarchie, najväčší kresťanský sviatok – Veľká noc – spojený so 40-dňovým pôstom.

foto: Martin Habánek

Tradícia fašiangov sa nielen u nás, aj v Európe, ale napríklad aj v Brazílii, zachovala dodnes. Každý rok trvajú fašiangy rôzne dlho, keďže sa viažu k dátumu Veľkej noci. Trvajú presne od sviatku Troch kráľov do Popolcovej stredy. „Hovorilo sa, že počas krátkych fašiangov sa vydávajú všetky dievčatá a počas dlhých len tie pekné," vysvetľuje na úvod Ružinovčanka, známa **historička a etnologička PhDr. Katarína Nádaská, PhD.**, ktorá sa s nami podelila o rôzne zaujímavosti týkajúce sa fašiangov a jej vlastným pútavým rozprávaním priblížila históriu, obyčaje a zvyky tohto sviatku.

Kalóriám sa nikto nebránil

V zimnom období bolo práce na poli málo, a tak si ľudia dlhé zimné večery krátili zábavou. Zaujímavosťou je, že ešte aj začiatkom 20. storočia sa pre toto obdobie typické zábavy a plesy, ale najmä svadby, konali rovnako na vidieku aj v mestách. Týkalo sa to aj Prešporku, ktorý navyše úzko susedil s dedinami, dnes mestskými časťami ako Prievoz, Vrakuňa, Rača, Petržalka a ďalšími. Neoddeliteľnou súčasťou fašiangov sa stali aj zabíjačky. Tie predchádzali hlavne svadbám alebo sa konali ku koncu fašiangov, pred obdobím pôstu, počas ktorého sa mäsové výrobky obyčajne údili.

Kedysi bežne ľudia chovali ošípané aj v meste. Špecialitou fašiangov boli prešporské klobásky, kde sa bravčové mäso kombinovalo s kozím, či ovčím. Pri zakáľačkách bola vítaná aj susedská výpomoc a odnášanie si výslužiek. Pripravovala sa prešporská tlačenka, punč i varené víno.

Mäsiari boli vo fašiangových dňoch v jednom kole. Ošípané zabíjali dokonca dva až tri razy za deň podľa objednávok mešťanov. Keďže mäsiari často nemali čas pripravovať zabíjačkové špeciality, táto činnosť zostala na pleciach domácich paní. Tlačenky, jaternice, jelitá či prešporské biele klobásy sa teda neriadili receptami mäsiarov, ale prešporských žien a dievčat a boli overené chuťou celých generácií Prešporčanov.

... a potom prišiel pôst

Vo všeobecnosti ľudia striktne dodržiavali bezmäsitý pôst. A to rovnako na vidieku ako aj v mestách. „Malo to svoju logiku, keďže fašiangy boli veľmi kalorické. Navyše, bolo dovolené preháňať to nielen s jedlom, ale aj s alkoholom. Konzumovali sa hutné mäsité jedlá zo zabíjačiek, ale aj sladké jedlá boli doslova kalorické bomby, ako napríklad fánky, šišky či chrapne, ktoré sa vysmážali iba na bravčovej masti. Naopak, v pôstnom období sa pri varení vôbec nepoužíval živočíšny tuk. Varili, piekli či vyprážali iba na rastlinných či konopných olejoch. Tie si buď lisovali doma alebo v obecnej lisovni. V Prešporku sme takú mali tiež. Tu si ľudia buď kúpili už hotové oleje, alebo si priniesli produkty na lisovanie," vysvetľuje Katarína Nádaská.

Obľúbené maškary

Pre fašiangy sú najtypickejšie masky. Medzi najstaršie patrí maska turoňa – pripomínajúca býka, tura – ako symbol sily, mužnosti. Tú vyjadrovali aj maskami medveďa či tzv. slamáka. Neskôr sa k maskám pridali aj podobizne kozy, capa či čerta. Masky si ľudia väčšinou vyrábali sami doma.

Fašiangový sprievod masiek bol a je typickým symbolom fašiangov nielen u nás, ale aj v zahraničí. V našich končinách bol veľmi populárny aj tzv. svet naopak, kedy sa muži prezliekali za ženy a ženy za mužov. „Bola to akási paródia pohlaví. Muži mali prehnane vymalované líca, pery, oči, v ruke mali napríklad zrkadlo, naopak ženám v maskách mužov nechýbala v ruke fľaša s pálenkou. V sprievode nesmeli chýbať muzikanti s harmonikami, malou basou či husľami. A tiež ozembuch. Bola to obyčajne väčšia hrubšia palica, na ktorej boli priviazané rôzne pliešky, ktoré pri údere do zeme udávali rytmus. Ozembuch mal v ruke vždy muž prezlečený za deda. Samozrejme, po jeho boku nemohla chýbať maska baby. Na čele sprievodu s maškarami (ako sa ľuďom v maskách hovorilo) bol vždy mládenec, ktorý bol prezlečený za vojaka. Sprievod sa zastavil v každom v dome. Domácim sa ako prvý prihovoril vojak so slovami „Ideme s fašángom. Môžeme?" Po zvolení si gazda s gazdinou museli zatancovať s každou maskou. Verilo sa, že tým budú mať dobrú úrodu. Členovia maškarového sprievodu dostali v každom dome aj výslužku. Obyčajne to bola slanina či klobásy. Výslužky si odložili a na tzv. posledný fašiang," dopĺňa svoje rozprávanie etnologička.

Posledný fašiang

V užšom zmysle slova sa fašiangami nazývali posledné tri dni pred Popolcovou stredou – fašiangová nedeľa, fašiangový pondelok a fašiangový utorok. Tieto tri dni sa nazývali na Slovensku aj „posledný fašiang" a oslavovali sa spevom, tancom, dobrým jedlom a všeličím vhodným na zvlaženie hrdla.

V utorok pred Popolcovou stredou sa konala od popoludnia až do polnoci posledná fašiangová zábava. Hodinu pred polnocou sa robil obrad „pochovávania" basy. Bol to taký improvizovaný pohreb, kedy „oplakávali" basu (hudobný nástroj), niesli ju na márach a „uložili" ju do zeme. Od tohto aktu, ktorý končil presne o polnoci, fašiangy skončili, stíchla muzika, všetky zábavy a začal sa striktný 40-dňový pôst.

Masky kazili morálku

Mať na sebe masku capa alebo medveďa, či byť prezlečený za iné pohlavie, dávalo ľuďom priestor nielen pre zábavu, ale aj nekalé myšlienky. Počas fašiangov nebolo totiž výnimkou, že sa inkognito v maskách mohol stretávať ženatý muž

etnologička a historčika PhDr. Katarína Nádaská, PhD. foto: Martin Habánek

s vydatou ženou, alebo si dokonca vybaviť s niekým účty a to nielen „ručne – stručne", ale aj závažným trestným činom. Súčasťou niektorých masiek bola totiž aj dýka. Potom sa takéto trestné činy či rôzne napadnutia alebo smilstvá dokazovali len veľmi ťažko. V 18. storočí bol práve z týchto dôvodov v Prešporku zákaz pohybovať sa po uliciach v maskách. Hodnostári tak chceli zabrániť zneužívaniu maskovania na necudné stretávanie sa, nemravné či trestné konanie. V Benátkach, kde majú sprievody v maskách veľmi dlhú tradíciu, bolo z rovnakých dôvodov zákazov dokonca niekoľko.

Pôvodný recept na prešporské fašiangové jabĺčka

Fašiangové jabĺčka môžeš pripraviť z akýchkoľvek kyslastých jabĺk, ktoré ti v pivnici ešte nechytila hniloba.

Z dvoch deci mlieka, dvadsiatich deka polohrubej múky, štipky soli, celého vajca, siedmich deka cukru, polievkovej lyžice vínovice a kôry ostrúhanej z jedného citróna vyšľahaj metličkou omeletové cesto. Štyri veľké jablká olúp, vypichni z nich jadrovníky, a každé z nich priečne rozkrájaj na štyri deravé kolieska.

Omočené v omeletovom cestíčku vypraž kolieska na desiatich deka rozpálenej bravčovej masti z oboch strán do červenkasta. Deravou lyžicou ich vyber odkvapkať na sito, potom ich prelož na horúcu misu, posyp cukrom s mletou škoricou a čo najteplejšie odnes na stôl. V omáčniku k nim môžeš podať šodó, no nie je to nevyhnutné.

V Prešporku plesal každý

V mestách, a teda ani priamo v Prešporku, fašiangové sprievody nedominovali. Fašiangy tu symbolizovala sezóna plesov a bálov. A vždy išlo o príjemné spoločenské udalosti. Ak hľadáte rozdiel medzi plesom a bálom, nie je. Iba v pôvode slova – zo staroslovanského „plesati“ (tancovať) a z talianskeho „ballare“ (tancovať).

„Koncom 19. storočia bola v Prešporku silná tradícia spolkov. Svoj spolok mala takmer každá profesia – od fiakristov, cez holičov až po práčky - ženy, ktoré ručne prali bielizeň a oblečenie na zákazku,“ hovorí o tomto období etnologička a pokračuje: „Veľkou prestížou každého takéhoto spolku bolo usporiadať počas fašiangov ples. Samozrejme, inú úroveň mali plesy aristokracie vo vilách a palácoch, ako plesy pre bežných občanov. Ale to nič nemenilo na skutočnosti, že akýkoľvek z vtedajších plesov prísne dodržiaval plesovú etiketu, bontón.“ Dámy z nižších vrstiev si, samozrejme, nedávali šiť plesové róby v Paríži ako aristokratky, ale nenechali sa zahanbiť ani šatami od krajčírky z predmestia. Páni museli mať frak a nezadané dievčatá si „viedli“ tzv. tanečný poriadok, kam si zapisovali svojich uchádzačov o tanec. Nižšia vrstva plesala väčšinou v hoteloch, ktorých súčasťou boli aj tanečné sály. V tom období bol najvychytenejším hotel Deák. Plesy sa konali aj vo vtedajších kultúrnych centrách, ako Ymca, ale často aj v hostincoch.

Prešporok na prelome storočí mával najmenej tridsať veľkých plesov za sezónu a malé plesy či súkromné zábavy nikto nerátal. Tieto boli väčšinou tematické, napríklad: pyžamové, žobrácke, oblečenie prarodičov či zvieracie masky.

Vyše päťdesiat prešporských primášov malo cez fašiangy plné ruky práce. Na ľadovom bále, ktorý sa konal na Železnej studničke, korčuliarom na hladine zamrznutého jazera, vyhrával divadelný orchester. Okolo jazera predávali zababušení čašníci grog a varené víno. Zámožnejší hodovali a tancovali v budove kúpeľov, mládež tancovala na ľade i na tanečnom parkete pod šírym nebom.

Začiatkom 20. storočia sa v Prešporku pravidelne organizoval Prešporský bál. Práve na tomto bále sa stalo tradíciou, že sa tu uvádzali do spoločnosti mladé dievčatá a chlapci. Na bál smeli prísť dievčatá po dovŕšení 15-tich rokov a chlapci 16-tich rokov. Samozrejme, garde im museli robiť rodičia, ktorí mali na plese dôležitú úlohu – dohodnúť dcére súceho ženícha či synovi vhodnú nevestu.

Po Druhej svetovej vojne nastal v Bratislave doslova rozmach karnevalov. Vo veľkom sa začali organizovať tzv. inštitucionálne karnevaly – v školách, vo fabrikách, ale aj vo farnostiach. Veľkej popularite sa tešili predovšetkým maškarné bály pre dospelých. Tie ostali populárne aj v socializme. Zrejme preto, že fašiangy nemajú náboženský podtón a preto karnevaly pohlavárom strany neprekážali... Konali sa napríklad v hoteli Devín alebo v PKO. Tam začal svoju tradíciu aj ples Oravcov. Neskôr sa k nemu pridal ples Spišiakov, Záhorákov a ďalšie. Na vidieku si zase získali popularitu napríklad plesy hasičov, záhradkárov, poľovníkov...

Súčasné fašiangy

Po roku 1989 sa aj v mestách obnovili fašiangové tradície v širšom rozsahu. Každá mestská časť organizuje pre svojich obyvateľov rôzne fašiangové podujatia. Výnimkou nie je ani Ružinov. V januári sa už tradične v Cultuse konal Ples Ružinovčanov. Aj tento rok, konkrétne 15. februára sa na Trhovisku Miletičova budú konať Ružinovské fašiangy, kde na vás bude čakať zaujímavý program, vrátane ukážky tradičnej zabíjačky a ochutnávky zabíjačkových špecialít, mäsových výrobkov, ktoré ulahodia milovníkom slovenskej kuchyne.

SERVIS PRE OBČANOV

BEZPLATNÝ VÝCVIK PSOV

Je váš psík nepokojný? Šklbe vôdzku a máte pocit, ako by tento rodinný miláčik ani nebol váš? Nepočúva vaše povely alebo dokonca bez príčiny šteká aj na ľudí, ktorých dobre pozná, či dokonca inak na nich útočí? Aj tieto problémy sa dajú ľahko vyriešiť.

Práve na tento účel slúžia bezplatné výcviky psov, kde budú so štvornohými miláčikmi pracovať odborníci s bohatými skúsenosťami. Tí si v minulosti za roky praxe poradili už so stovkami psíkov, aj keď na prvý pohľad sa zdalo, že ide o neriešiteľný problém.

Vďaka ich práci sa z nepokojného štvornohého kamaráta stane pokojný člen rodiny a vaši priatelia sa budú na návštevu k vám tešiť. Výcvik sa koná vždy jednu nedeľu v mesiaci v areáli výbehu pre psov na rohu Tomášikovej a Ružinovskej ulice v nasledujúcich termínoch:

23. február / 23. marec / 27. apríl / 25. máj
22. jún / 21. september / 19. október
16. november / 14. december
(počas letných mesiacov - júl, august – sa výcvik nekoná)

Záujemcovia sa môžu prihlásiť v aktuálnom mesiaci telefonicky na číslo 02/48284 452 alebo e-mailom na anna.kozmerova@ruzinov.sk. Pri registrácii je potrebné uviesť meno majiteľa, telefónne číslo číslo a číslo známky psa.

Podmienky pre účasť

- trvalý pobyt v Ružinove
- psík registrovaný v Ružinove, zaplatená daň za psa
- psík musí mať na krku známku, byť na vôdzke, byť zdravý a fenka nesmie byť v období háraniа

INZERCIA

ZAUJÍMAVOSTI

UMELECKÉ DIELA PATRIA AJ DO ŠKÔL

Vedeli ste, že umenie nepriná̋ša do našich životov len krásu, ale má aj iný význam? Študenti Fakulty sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského sa o tom majú možnosť presvedčiť aj osobne. Po inštalácii prvej z plánovaných výstav môžu sami na sebe pozorovať v praxi to, o čom píšu vedecké štúdie – že vďaka umeniu ľudia dosahujú nielen lepšie pracovné výsledky, ale aj ľahšie nadväzujú vzťahy.

Na začiatku akademického roka vyzerali chodby fakulty ako kedykoľvek predtým. Netrvalo však dlho a priestor sa výrazne zmenil. Myšlienka o jeho premene na miesto, ktoré by malo aj iný zmysel ako zaplnenie stien, sa rýchlo premenila na skutočnosť. Okrem vyše tisícky študentov, ktorá sa denne premelie v budove Fakulty sociálnych ekonomických vied v ružinovskom Prievoze, tu dnes nájdeme aj čosi navyše – obrazy a sochy.

Umelecké diela inštalovali pri príležitosti 35. výročia Nežnej revolúcie. Nie sú však len spomienkou na historické udalosti. „Snažíme sa priniesť umenie do našich priestorov. Po zeleni je to ďalší aspekt, ktorý má mimoriadny význam," hovorí referentka pre komunikáciu a rozvoj Barbora Kachlíková. Jej slová pritom potvrdzujú mnohé svetové projekty, výskumy či výsledky štúdií známych vedcov. Práve z nich vychádzali. „Spojenie kultúry a prírody v objekte školy zlepšuje psychické zdravie študentov, je im inšpiráciou v štúdiu, majú lepšie výsledky a chcú sa zdržiavať dlhšie v škole. Nenásilne, ale dobrovoľne," dopĺňa. Oba aspekty už na tejto fakulte majú. Umenie zároveň preniesli aj do univerzitného parku, energiu z prírody čerpajú v komunitnej záhrade. Takto zároveň utužujú vzťahy medzi slovenskými a zahraničnými študentami, kde si spoločne pripravujú mnohé akcie. Tá najchutnejšia hovorí za všetky – spoločná príprava jedál krajín, odkiaľ študenti pochádzajú.

Inšpiráciou tak môžu byť aj pre ďalšie školy a univerzity. Vďaka študentke Simone Tichej sa spojili s kurátorom výstavy Michalom Šudom z Fakulty architektúry a dizajnu STU, ktorý práve pre tento účel vybral prvých pätnásť diel – zo zliatin kovov a akrylu. Výstavu zastrešuje a vyberá obrazy aj sochy. „Diela sa budú postupne dopĺňať a meniť. S odkazom „Študenti študentom" radi privítame diela samotných študentov. Chceme totiž podporiť mladých umelcov, ich umenie a tvorivosť," ozrejmuje Barbora.

Už teraz, dva mesiace po inštalácii prvých diel, zaznamenali na fakulte pozitívne ohlasy. „Výrazne to prispelo k zlepšeniu života. Študenti spolu diskutujú, čo má vplyv na tvorbu pozitívnej atmosféry." Postupne aj ich chcú zapojiť do tvorivého procesu. Reagujú tak na rozmanitosť, iné nazeranie na svet či dopyt po tvorivom priestore. „Chystáme ateliér, kde by mohli realizovať svoje nápady. Budeme radi, ak sa ujme táto myšlienky a postupne budeme môcť vystavovať aj diela našich študentov," prezradila víziu Barbora Kachlíková s dôvetkom, že by mali radi umenie všade, kde sa to hodí a má zmysel.

Nateraz bude aktuálna výstava inštalovaná približne do konca letného semestra. Nie je však jediná. Aj tie ďalšie nesú dôležitý odkaz. „Jedna z nich poukazuje na štyridsať padlých ukrajinských študentov, ktorí zahynuli v dôsledku ruskej invázie, pričom si už ani nestihli prevziať svoje vysokoškolské diplomy," hovorí. Výstava Baltická cesta zase pripomína pád komunizmu v pobaltských krajinách.

Projekty spojené s fakultou s podtitulom „domáce" majú zase za cieľ pripomenúť nielen osobnosti, ktoré na fakulte študovali a pôsobili, ale aj miesto v Ružinove, kde sa fakulta nachádza. Už teraz ich lemuje prísľub umeleckého zážitku a dojímavých spomienok.

PREDSTAVUJEME VÁM

RUŽINOVSKÍ POSLANCI: ČO STE O NICH NEVEDELI

Meno a priezvisko, titul
RNDr. Michal Sebíň, PhD.

Rok narodenia
1980

Volebný obvod
Prievoz

Vzdelanie (najvyššie a prebiehajúce), univerzita/škola, špecializácia
Mgr., RNDr. - Prírodovedecká fakulta, Environmentálna geochémia, PhD. - Ústav hydrológie SAV - Inžinierska hydrológia

Súčasný zamestnávateľ a pracovná pozícia
NATUR-PACK, a.s., riaditeľ

Relevantné pracovné skúsenosti, pracovná pozícia
■ NATUR-PACK, a.s. – od roku 2007 sa na rôznych pozíciách venujem triedenému zberu v samosprávach na Slovensku a recyklácii odpadov.
■ DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie – venoval som sa vzdelávaniu v oblasti ochrany životného prostredia.
■ Občianske združenie NÁŠ PRIEVOZ - bývalý predseda, v súčasnosti člen. V OZ sa snažíme o zachovanie dedinského rázu Prievozu a propagáciu prievozských pamiatok.

Na čo ste tento rok využili svoju poslaneckú prioritu?
S Monikou Ďurajkovou sme obnovili staršie basketbalové ihrisko na Vyšnej ulici a zakúpili vzdelávacie prvky pre ZŠ a MŠ.

Vymenujte 5 vecí, ktoré máte radi:
rodinu, prácu, Prievoz, Malé Karpaty a prechádzky v nich s mojou rodinou a dvoma psami

Rozpočet mestskej časti má svoje limity. Predstavte si situáciu, že máte na stole tri projekty *(ako napr. oprava cesty , rozšírenie školy, alebo rekonštrukcia domova seniorov, vybudovanie parkovacieho domu na sídlisku, kde je obrovský problém s parkovaním)*, **ale peniaze máte len na jeden. Na základe čoho sa rozhodnete?**
Hlavnou úlohou samosprávy je zabezpečiť zákonné činnosti. Ale je potrebné investovať aj do projektov, ktoré prinášajú novú kvalitu do verejného priestoru, chránia životné prostredie alebo prinášajú kvalitnú kultúru. Tie nakoniec odlišujú tie najlepšie miesta na bývanie od ostatných.

Ako viete, či sa rozhodujete správne?
Materiály, ktoré sám neviem vyhodnotiť konzultujem s kolegami z poslaneckého klubu. Spoluprácu v rámci poslaneckého klubu hodnotím vysoko pozitívne a som si istý, že prispieva k správnym rozhodnutiam.

Čo je podľa vás znakom, že politik dobre zastáva svoju funkciu?
Dôvera, s ktorou sa na neho obracajú obyvatelia, sú ochotní zveriť mu svoje problémy a požiadavky. Nakoniec kvalitu práce poslanca vždy preveria voľby.

Meno a priezvisko, titul
PhDr. Jana Poláčiková

Rok narodenia
1967

Volebný obvod
Pošeň

Vzdelanie (najvyššie a prebiehajúce), univerzita/škola, špecializácia
PhDr. v oblasti masmediálne štúdiá, prebiehajúce PhD. v oblasti verejná správa - implementácia inovácií a AI vo verejnej správe a eGovernmentu

Súčasný zamestnávateľ a pracovná pozícia
Vysoká škola ekonómie a manažmentu v Bratislave, vysokoškolská pedagogička, Ústav verejnej správy, Katedra eGovernmentu a digitálnych technológií

Relevantné pracovné skúsenosti, pracovná pozícia
■ Projektový manažment v bankovom sektore, na investičnom trhu, mobilnej komunikácie, TGM pre micros, Free professions, Municipality a NGO
■ Výskum v oblasti social and fiscal policy, deep ecology na Ústrednom ústave národohospodárskeho výskumu v Prahe

Na čo ste tento rok využili svoju poslaneckú prioritu?
Na výstavbu vyhradených parkovacích miest pre zamestnancov ZŠ Borodáčová pre potreby ich stabilizácie.

Vymenujte 5 vecí, ktoré máte radi:
1) moja rodina (ale to nie je vec)
2) cestovanie a spoznávanie iných kultúr
3) filmy, knihy a divadlo
4) klasická hudba
5) technologickí vizionári

Rozpočet mestskej časti má svoje limity. Predstavte si situáciu, že máte na stole tri projekty *(ako napr. oprava cesty, rozšírenie školy, alebo rekonštrukcia domova seniorov, vybudovanie parkovacieho domu na sídlisku, kde je obrovský problém s parkovaním)*, **ale peniaze máte len na jeden. Na základe čoho sa rozhodnete?**
Pri 30-ročnom investičnom dlhu do Štandardov minimálnej občianskej vybavenosti je potrebné hľadať aj iný mix financovania než len rozpočet našej mestskej časti. Naše mestá a obce tvoria ľudia a vzťahy medzi ľuďmi a preto by som podporila rekonštrukciu domova seniorov.

Ako viete, či sa rozhodujete správne?
Ak sa nemusím rozhodovať, či už nie som za hranicou svojho odborného názoru a hodnotového presvedčenia.

Čo je podľa vás znakom, že politik dobre zastáva svoju funkciu?
Ak dokáže o sebe pochybovať.

KRÍŽOVKA

Eleanor Roosevelt: Život patrí tým, ... (dokončenie v tajničke krížovky).

Eleanor Roosevelt	základná číslovka	nožom rozdeľuj na časti	hrdinsky (hud.)	rímska šestka	ovos, po anglicky	Pomôcky: akces, ens, Enso, eroico, tos, sonst	jednotka územnej správy	zvuk pri driapaní	ktorá (hovor.)	bodavý hmyz	alkoholický nápoj		nakoniec	nástojčivo, neodbytne
hmota stromov						odkopnutie / 100°C						podpis anonyma		
2. časť tajničky												ad acta (skr.) / kašeľ, po španielsky		
meno Ezechiela				hmotnosť obalu / kanón					slovenský kaštieľ / chorobná strata reči					
Autor: *Miroslav Lisál*	rádioaktívny prvok	gén, idant / ***1. časť tajničky***			křmna rastlina / inak, po nemecky					niečo, dačo / edém, opuchnutie				
knižničný prírastok						český výrobca zápaliek / namotaj					existujete / ruské sídlo			
bočná os (bot.)							neisto sa pohybuje / mamička, po anglicky					citoslovce údivu / podstata (filoz.)		
ukazovacie zámeno			na oné miesto / štvorček (typ.)					výsek v klenbe / konzumuje						
plošné miery				***3. časť tajničky***										
kolektív				ženské meno						meno Oskára				

RUŽINOVSKÉ ECHO 2/2025 • Dátum vydania 31. 1. 2025 • Mesačník mestskej časti Bratislava - Ružinov • Ročník XXXIII Vydáva TVR a RE s.r.o., Mierová 21, 827 05 Bratislava 212, IČO 35 728 213 • Príprava čísla: Mgr. Tatiana Tóthová, Ing. Adela Vavrušová, Mgr. Samuel Struss, PhDr. Dominika Sabová, Mgr. Ľudmila Ráceková, Mgr. Marek Sabo • ostatné foto: archív respondentov, Freepik • Redakcia: Mierová 21, 827 05 Bratislava, e-mail: echo@tvr.sk • Redakcia nezodpovedá za obsah a gramatickú úpravu inzerátov • www.ruzinovskeecho.sk • Náklad: 44 000 ks • Distribúcia zadarmo do schránok • Evid. č. 4093/10 • ISSN 1338-9408

SPOMIENKA NA VYNÁLEZCU JANČEKA

RUŽINOVČAN, KTORÝ MAL VIAC NEŽ STO PATENTOV

Jeho meno je spojené s takými stavbami ako bratislavské Figaro či vodné dielo Gabčíkovo. Prednášal po celom vtedajšom Československu, ale aj v NDR. Viliam Janček, ktorý vyše 60 rokov žil v Ružovej doline, zomrel koncom minulého roka vo veku nedožitých 95 rokov.

Pochádzal zo Spiša, kde chodil aj na učiteľskú akadémiu. Túžba po ďalšom vzdelaní ho však zaviala do hlavného mesta - na Slovenskú vysokú školu technickú v Bratislave. Pravidlá však boli nemilosrdné. Darmo pred komisiou opakoval, že sa na vojnu nehodí. Náčelník len odpovedal: „Keď sa na vojnu nehodíte, máte povolávací rozkaz a viac študovať nebudete a vysokú školu v Bratislave nedokončíte!“ A tak po druhom ročníku musel prestúpiť na Vojenskú technickú akadémiu do Brna. Tú skončil s hodnosťou kapitán. V tom čase to znamenalo lepšie postavenie aj lepšie peniaze. On však odišiel do civilu.

Jeho prvou pracovnou zastávkou bol Vojenský projektový ústav, kde teda namiesto 3600 dostal plat 1100 korún. Neskôr pôsobil aj v Agroprojekte či Potravinoprojekte. Jeho vedomosti využívali v Chemických závodoch v Ostrave, aj v Strážskom, robil znalecké posudky v havarovaných stavbách aj pre patentový úrad v Prahe.

Postupne projekciu vymenil za výskum a vývoj. Popritom stihol prednášať po celom Československu aj v NDR. Medzi najznámejšie diela, ktoré nesú jeho pečať, sú Figaro či Gabčíkovo. „Z rozhodnutia ministerstva stavebníctva som robil superkontrolu bentonito-cementových a chemických injekčných zmesí,“ spomínal pred časom v kruhu rodiny, keď mu najbližší blahoželali k okrúhlym narodeninám. Práve tú považoval vo svojom živote za to najdôležitejšie.

Viliam Janček je autorom On-íly na stavebné účely a asi ďalších sto patentov a zlepšovacích návrhov. Bol nositeľom titulu Zaslúžilý vynálezca 1. triedy, laureátom ceny mesta Bratislavy ako aj Laureátom štátnej ceny.

SENIORSKÉ FÓRUM

19. februára 2025
v Malej sále Domu kultúry Ružinov

BRATISLAVA - RUŽINOV

Program:

1. Diskusia so starostom Martinom Chrenom k podnetom a k otázkam občanov
2. Príprava 7. ročníka Behu a chôdze dobrých ročníkov a 20. ročníka ČSOB Marathonu (5. a 6. apríla 2025)
3. Príprava podujatí k Mesiacu úcty k starším (október 2025)
4. Informácia o zájazde do Talianska, ktorí si tradične organizujú seniori (Bellaria - Igea Marina, 20.6. - 27.6. 2025, resp. 27.6. - 6.7. 2025, 520 eur, plná penzia)

Tešíme sa na stretnutie s vami!

SENIORI, TOTO JE PRE VÁS

12. február 2025 – 16:00
CESTOVATEĽSKÝ VEČER VIETNAM
CULTUS RUŽINOV (malá sála)
VSTUP JE VOĽNÝ

14. február 2025 – 10:00
KOMENTOVANÁ PREHLIADKA PREZIDENTSKÉHO PALÁCA
GRASALKOVIČOV PALÁC
Prihlásenie do 10. 2. osobne
v kancelárii prvého kontaktu MÚ

19. február 2025 – 16:00
WORKSHOP DEKUPÁŽ PODNOSOV
KNIŽNICE: Miletičova 47, Bachova 7, Zimná 1, Na úvrati 52
Prihlásenie do 12. 2. osobne v kancelárii prvého kontaktu MÚ, mailom: socialne@ruzinov.sk, tel.: 02/48 284 451. Vybratí účastníci (maximálny počet 10 na knižnicu) budú informovaní SMS-kou.

26. február 2025 – 14:30
KONCERT PRE SENIOROV MAROŠ BANGO
(pocta legende Karlovi Gottovi)
CULTUS RUŽINOV (veľká sála)
VSTUP JE VOĽNÝ

CULTUS
RUŽINOV

Ružinovská 28

Celý program nájdete na
www.cultusruzinov.sk

2.2. - ne 19.00 h

POSTAV DOM
Premiéra.
Komédia o súžití generácií.

4.2. - ut 19.00 h

MANDARÍNKOVÁ IZBA
Komédia plná francúzskeho
espritu a šarmu ponúka
zaujímavé príbehy ľudí.

6.2. - štv 19.00 h

POLÍCIA
Satira o krajine s dokonalou vládou,
no bez jediného väzňa,
čo necháva políciu bez práce.

9.2. - ne 15.00

RUŽINOVSKÝ
DETSKÝ KARNEVAL
Zábava pre celú rodinu plná hudby,
divadiel a tvorivosti!

11.2. - ut 18.00 h

RUŽINOVSKÁ GALÉRIA
Rozhovory bez slov.
Rado Bliznakov

14.2. - pi 19.00 h

KLIMAKTÉRIUM 2
alebo ošiaľ menopauzy.
Druhý diel divadelného fenoménu.

15.2. - so 9.00 h

RUŽINOVSKÉ FAŠIANGY
Tradičná zábava na Miletičke!
FS Karpaty, Funny Fellows & Csongor Kassai, zabíjačkové špeciality

16.2. - ne 10.45 h

NEDEĽNÉ
ROZPRÁVKOVÉ DOPOLUDNIE
Cestoviny s vajcom, Divadlo Neva

18.2. - ut 19.00 h

PODFUK
Hudobná komédia veselým
spôsobom odhaľuje nedostatky
ľudských charakterov.

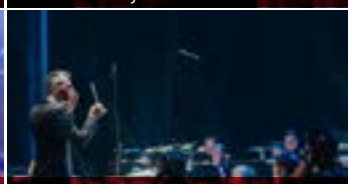
20.2. - štv 19.00 h

RADOSTNÁ UDALOSŤ
Narodenie dieťaťa je najkrajšou
udalosťou v živote človeka.
Alebo nie?

22.2. - so 9.00 – 12.00 h

AKVÁRIUM TERÁRIUM
Vystavovanie, výmena a predaj
akvarijných a terarijných
živočíchov a doplnkov.

22.2. - so 19.00 h

KONCERT FILMOVEJ HUDBY
HANSA ZIMMERA
Hudba Hansa Zimmera v podaní
symfonického orchestra.

23.2. - ne 10.45 h

NEDEĽNÉ
ROZPRÁVKOVÉ DOPOLUDNIE
Babička z vajíčka, Divadlo Piki

28.2 - 2.3. - pi 12.00 h / so 10.00 h / ne 10.00 h

CESTOU - NECESTOU
Cestovateľský festival s viac ako 50-timi inšpirujúcimi prezentáciami.
Vstupenky a viac info na www.cestounecestou.sk.

SD**NIVY**

Nostalgia

Súťažná 18
www.nostalgia.sk

18.2. - ut 17:00 h

TVORIVÁ ZÓNA
Fašiangové masky.
Je nutné sa registrovať
na www.cultusruzinov.sk.

SD**PRIEVOZ**

Kaštieľska 30

14.2. - pia 17:00 h

TVORIVÉ DIELNE
Valentínske srdce.
Je nutné sa registrovať
na www.cultusruzinov.sk.